

DET ETISKE RÅD

MODTAGET
26 MRS. 2010
Den Centrale Indlevering

Dato: 23-03-2010
J.nr.: 1000128,

AL.ER

Til Folketingets Udvalg vedr. Det Etske Råd

Det Etske Råd udgiver i dag en antologi om *Fødevarer, klima og etik* som indeholder 7 forskerindlæg fra oplægsholderne på den debatdag, vi arrangerede sammen – og sammen med Forbrugerrådet – og som vi afviklede i Landstingssalen den 1. oktober 2009.

Vi takker for det positive samarbejde og håber, I vil tage godt imod dette bidrag til at diskutere de etiske aspekter af klima- og fødevarerebatten.

Med venlig hilsen

Peder Agger
Formand for Det Etske Råd

ØRES MAD GLOBALE KLIMA

Etik til en varmere klode

DET
ETISKE
RÅD

Klimaforandringerne er altovervejende en realitet. De sker langt hurtigere, end vi havde troet, og de rammer allerede en række mennesker kloden over på deres vitale livsgrundlag. Hvis ikke vi handler nu, vil problemerne mangedobles og også true vores børns og børnebørns fremtidsmuligheder.

Mellem 20% og 30% af EU-landenes samlede udledning af drivhusgasser kommer fra fødevarerne, men fødevarerne påvirker klimaet meget forskelligt. For eksempel udvikler drøvtyggerne metan og lattergas i et omfang svarende til 18% af verdens totale udledning af drivhusgasser.

Jo mere klimabelastende fødevarer, vi vælger at fremstille og anvende i vores del af verden, jo mere vil klimaforandringerne ødelægge mulighederne for at dyrke fødevarer i de mest udsatte områder andre steder i verden.

Derfor er klima- og fødevarerspørgsmålene også etiske spørgsmål, som blandt andet handler om lighed, retfærdighed og om, hvordan vi omgås naturen.

For at skabe debat om disse spørgsmål holdt Det Etske Råd sammen med Forbrugerrådet en debatdag om klima, fødevarer og etik den 1. oktober 2009. Vi udgiver her oplæggene fra dagen, som forhåbentlig vil bidrage til offentlig debat og refleksion over vores fælles ansvar for at nedbringe klimabelastningen, ikke mindst på fødevarerområdet, hvor meget kan gøres.

ISBN: 978-87-91112-89-8

9 788791 112898

INDHOLD

Forord / 7

Fødevarernes klimabelastning - et etisk problem / 9
Af Rikke Bagger Jørgensen og Anne Lykkeskov

Fødevarernes andel af klimabelastningen / 21
Af Jørgen E. Olesen, professor ved det Jordbrugsvidenskabelige fakultet, Århus Universitet og medlem af FN's klimapanel (IPCC)

Fødevarernes klimabelastning
- hvordan kan en klimavenlig kost se ud? / 35
Af Annika Carlsson-Kanyama, seniorforsker ved Energi-
och Miljösäkerhets Gruppen, FOI, Stockholm

Klimaforandringernes betydning for fødevarerforsyningen
og social retfærdighed / 45
Af Henrik Stubkjær, generalsekretær i Folkekirkens Nødhjælp

Klimaændringer og etik: Har vi et ansvar over for kommende
generationer og folk i fjerne lande? / 63
Af Morten Dige, adjunkt ved afdeling for Filosofi, Aarhus Universitet

Politik på det godes vegne? Et essay om etik,
klima og fødevarer / 75
Af Klemens Kappel, lektor ved afdeling for filosofi, Institut for Medier,
Erkendelse og Formidling, Københavns Universitet

Klimavenlig kost - hvordan?
- Et forbrugssociologisk perspektiv / 91
Af Lotte Holm, professor ved Institut for Human Ernæring,
Københavns Universitet

I skyggen af vores moralske forfald / 109
Af Mickey Gjerris, lektor ved Center for Bioetik og Risikovurdering,
Københavns Universitet

**VORES MAD OG DET GLOBALE KLIMA
- ETIK TIL EN VARMERE KLODE**

© Det Ethiske Råd 2010

ISBN: 978-87-91112-89-8

Udgivet af: Det Ethiske Råd 2010

Grafisk tilrettelægning og illustrationer: Peter Waldorph

Tryk: Rosendahls-Schultz Grafisk A/S

Tryk af Schultz som har licens til brug af svømmehals,
et ISO 14001 miljøcertificeret og ISO 9001 kvalitetscertificeret.

Publikationen kan bestilles på Det Ethiske Råds
hjemmeside www.etiskraad.dk